

at retfærdiggjøre sig med, end disse Udtryk, der snarere indeholde en Anklage end et Forsvar. Mit Forslag opstiller ingen saadan enkelt Regel, men siger, at Andragendet skal tilbageleveres „forseglet eller uforsglet efter Dyrighedens Skjøn“, og indrømmer kun som Undtagelse fra Tilbageleveringen og som Marsag dertil, hvad § 8 selv opstiller i Slutningen, hvilken jeg derfor har affrevet, som det meest Passende. I Realiteten er der altsaa ingen væsentlig Forskiel i nævnte Henseende imellem vore Forslag, men i Formen ikke saa liden, som tillige gjør, at mit træder mere aabent frem.

Jeg maa derhos fremhæve en Inconsequents i Mindretallets Indstilling, som ligger deri, at Dyrigheden vel kan udtale sig sidst, naar den selv indsender Sagen til Afgjørelse; — derimod kan dette ikke skee, naar den afleveres uforsglet, og maa følgelig gaae den lange Vej frem og tilbage og frem igjen; — men jeg frygter for, at dette vil drage til Følge, at færre Erklæringer komme tilbage uforsglede. Mit Forslag sørger for, at den erklærende Autoritet kan yttre sig sidst i alle Tilfælde, og dette mener jeg vil tjene til Sagens Fremme og Andragerens Bequemmelighed.

Jeg skal hermed overlade til det ærede Thing at afgjøre, hvilken Redaction det foretrækker.

Naar jeg derimod skal omtale Sagen i dens Heelhed, da finder jeg, at der er mange og vægtige Grunde for, at denne Sag trænges tilbage paa dens nærværende Stadium. Den nærværende Tilstand er, for mig i det Mindste, iøinesaldende bedre end den, der vilde fremgaae af hvilket som helst af de nye Forslag og Endringsforslag, mine egne indbefattede, som jeg ikkun troer vilde skabe en Tilstand, der kunde benævnes blot som taalelig. Jeg veed ei heller, hvad det er, man vil opnaae ved den Tilstand, man saa ivrigt søger at tilkæmpe sig. Man siger, at Misbrug kunne begaaes af Autoriteterne under den Masse, som Erklæringernes Hemmelighed danner. Ja vel! Lad det være antaget, at endog grove Misbrug ere bedrevne under denne Masse; — men jeg vil spørge: Troer man da ved en ny Lov at kunne forebygge fremtidige Misbrug?

Jeg tør dristigt svare: Nei, det formaaer man ikke! Thi en Lov kan vel forbyde, men aldrig forhindre hemmelige Erklæringer, — det maatte saa være, at man kunde forbyde de overordnede Autoriteter at modtage og læse saadanne Erklæringer; men det forbyder man dem ikke; — de ville vide at forskaffe sig dem paa mange Maader, og under mangehaande Skikkelse. Og de behøve dem. Jeg tør sige, at en overordnet Autoritet, der vil fremme Sandhed og Ret, ikke i de færreste Tilfælde tør eller kan stole paa de offentlige Erklæringer.

Man siger, at en rebellig, ærefjær Embedsmand, en Mand, der vil være, hvad han bør være, giver sig aldrig af med at give en intetstygende, for ikke at sige fordølgende eller falsk, Erklæring offentligt, for siden maaskee at afgive en hemmelig. Ja, men hvorfor lægger man da større Byrde paa hans Skuldre, end han kan bære, Byrder, som man selv ei prøver at løfte? Man glemmer, at Embedsmændene ere Mennesker, som alle andre, at de leve iblandt Mennesker og under menneskelige Forhold, og det hjælper ikke, at man siger, at Embedsmanden skal sætte sig ud over alt lavt Menneskeligt, — han kan ikke. Man vil, at Embedsmanden skal følge Sandheden og Loven uskromtet; men man siger os ikke, om Folk ville modtage Sandheden med Belivillie, og man seer ikke, at man staaer i Begreb med at gjøre ham til en Martyr for Sandheden.

Men, siger man, om der ogsaa er saa flutte Folk til, at de ville hævne sig paa Embedsmanden for hvad Sandt han har sagt, som Bligt, saa staaer han saa høit opbøiet over dem, at de ikke kunne ramme ham. Denne Paaastand holder ikke Stik; thi det er ialmindelig den Autoritet, som staaer nærmest, Slaget vil ramme, og der er mangehaande Maader at føre Slaget paa, og kan ikke Andet gjøres, saa kan det gode Navn og Rygte angribes, saa kan Mistanke udsaaes, og den voxer gjerne, selv om den falder paa en Klippe.

Opinionen fordrer denne Lov, siger den. Jeg kjender ikke denne Opinion; men jeg vil for et Øieblik indrømme denne Paaastand, — ja, jeg vil endog troe paa dens Tilstedevæ-